Худаниң аяли йоқ

Муһәммәд дәвридики Мәккә капирлири «Худаниң «илаһий қизлири бар»» дегәнгә ишинәтти. Шундақла шәрһчи ибн Исһақму: «Мәккидә йәнә «Пак қиз Мәрйәм болса, Худаниң аниси» вә «Мәсиһ Әйса Худаниң җисманий җәһәттики оғли» дегәнгә ишәнгән христианларму бар» дәп хатирә қалдурған. Бәлким шу сәвәптин биз Курандин: —

«*Алла асманларни вә йәрни өрнәксиз Яратқучидур, Алланиң хотуни йоқ турса, қандақларчә балиси болсун?*» (Сүрә «Әнъам», 102-айәт), шундақла: —

«*Пәрвәрдигаримизниң әзимити каттидур, хотуни вә балиси йоқтур*» (Сүрә «Җин», 3-айәт) дейилгәндәк айәтләрни тапаламиз.

Шуниң билән нурғун мусулманлар Худа тоғрилиқ «Ата», «Оғул» дегән сөзләрни аңлиғанда, «Бир ата оғуллиқ болуши үчүн, униң аяли болуши керәк, бу чоқум җисманий яки җинсий бир мунасивәтни көрситиду» дегәнгә ишиниду. Шуңа улар: «Худаниң аяли йоқ болса, Мәсиһ Әйса қандақсигә Худаниң Оғли болалисун?» дегән соални қойиду.

Бирақ мәсиһийләрму бу хилдики ата-оғуллуқ мунасивәткә қәтъий ишәнмәйду. Әмма нурғун мусулманлар буни техи чүшинип йәтмигән.

Муқәддәс Китап «Тәврат, Зәбур, Инҗил»ларда «Худаниң

«аяли»» тоғрисида һечқандақ гәп қилинмиған. Худаниң һечқандақ мәхлуқлар билән җинсий мунасивәттә болғанлиғиниң зәрричилик пуриғиму йоқ. Ашундақ бир уқумни, мәйли Мәсиһ мухлислири болсун, мәйли мусулманлар болсун, һәммиси охшашла пүтүнләй күпүрлүк вә нәпрәтлик дәп қарайду. Мәсиһ мухлислири мусуслманларда өзлиридики етиқадниң асаси тоғрисида мошундақ хата уқумниң барлиғидин хәвәр тепип қалса, наһайити чөчүп кетиду вә азаблиниду. Рошәнки, бу чоң бир уқушмаслиқ, шуңлашқа мусулманлар буни ениқ билип йәткәндин кейин йәнә: «Әгәр башқиларниң хата чүшинип қелишини халимисаңлар, немишқа йәнә «Худаниң Оғли» дегән сөзни ишлитиверисиләр?» — дегән соални сорайду.

Ата вә оғул

Мәсиһ Әйса Өзигә мәхсус бир аталғуни рәсмий тәстиқлиған турса, бизниң бу аталғуни ишләтмәй ташливетишимиз тоғриму? Бу әқил-парасәтликму? Мәсиһ Әйса мухлислиридин: «**Силәр Мени ким дәйсиләр?**» — дәп сориғанда, Симон Петрус униңға: — «**Сән Мәсиһ, мәңгүлүк һаят Худаниң Оғли екәнсән**» — дәп җавап бериду. Әйса болса: «**Бәхитликсән, и Юнус оғли Симон! Буни саңа ашкарилиғучи һеч әт-қан егиси әмәс, бәлки әрштики Атамдур**» дәп җавап бериду (Инҗил, «Матта», 16-бап, 15-18-айәт).

«Ата» вә «оғул» дегән сөзләрни кишиләрниң жиргиничлик һалда чүшинишиниң һаҗити йоқ. Әгәр расттинла шундақ хата

чүшинип қалсиңиз, ундақта төвәндики ибариләрни қандақ чүшәндүрүп берисиз? —

1. Муһәммәдниң Абдул Уза исимлиқ бир тағиси бар еди. Куранда у «Абу Ләһәб» (Ялқунниң атиси) дәп атилиду (Сүрә «Мәсәд», 1-айәт). Рошәнки, бу бир ялқунниң униңдин туғулғанлиғини чүшәндүрмәйду.

2. Куранда «йолниң оғли» («йолучи» дегән мәнидә) (ибн әс-сәбил) (Сүрә «Бәқәрә», 117-айәт) дегән бу ибарә ишлитилиду. Бу, йолниң бир аяли бар, шундақла оғли бар дегәнни чүшәндүрмәйду. Буниңға охшаш ундақ мисаллар наһайити көптур: —

3. Куран — «Китапниң аниси» (Ом ул-китап) дәп атилиду (Сүрә «Ал-имран» 7-айәт вә башқилар)

4. Мәккә — «Шәһәрләрниң аниси» (Ом-ул-кураһ) дәп атилиду (Сүрә «Әнъам» 93-айәт вә башқилар).

5. Муһәммәдниң аяллири «Мөминләрниң анилири» дәп атилиду.

6. Муһәммәдниң нәврә укиси «Абу Тураб» (Тупрақниң атиси) дәп атилиду.

7. Муһәммәд өлүп кәткәндин кейин, у тоғрилиқ нурғун һәдисләрни башқиларға қалдурған бир мухлиси, мөшүккә амрақ болғанлиғи үчүн «Абу Һурайраһ» (Мөшүкниң атиси) дәп аталған.

Атам замандин бери яшап келиватқан әр-аяллар, өзлири учратқан яш қиз-жигитләрни (гәрчә өз оғли яки қизи болмисиму) «оғлум», «қизим» дәп атайду. Бу умумийлишип кәткән адәткә айланған.

Жуқириқи мисаллардин шуни көрүвелишқа болидуки, Әйсани «Худаниң Оғли» дейиш адәмни йиргәндүридиған сөз әмәс, Муқәддәс Китапда Мәсиһ Әйса «Худаниң Оғли» дейилгәнлигини, һәр бир дурус нийәттики кишиләр қобул қилиши шәрт.

«Мәсиһ Әйса Худаниң Оғли» дегәнни қандақ чүшиниш керәк?

Мәсиһ Әйсаниң Өзини «Худаниң Оғли» дегәнни қандақ чүшиниш керәк? Пәриштә Җәбраил Мәрйәмниң йениға әвәтилип, униңға бир оғул пәрсәнд көрүш хуш хәвирини йәткүзгинидә, Мәрйәм төвәндикидәк инкас қайтурған: —

«**Мәрйәм пәриштидин — Мән техи әр кишигә тәгмигән турсам, бу иш қандақму мүмкин болсун? — дәп сориди.**

Пәриштә униңға җавапән: — Муқәддәс Роһ сениң вуҗудуңға чүшиду вә Һәммидин Алий Болғучиниң күч-қудрити саңа сайә болуп йеқинлишиду. Шуңа, сәндин туғулидиған муқәддәс пәрсәнд Худаниң Оғли дәп атилиду» (Инҗил, «Луқа» 1-баптин).

Әйса вә Адәмата

Сүрә «Ал-имран», 59-айәттә мундақ дейилгән: —

«*Алланиң нәзиридә Әйсаниң мисали (у атисиз яритилғанлиқтин) Адәматиниң мисалиға охшайду. Адәмни Алла (ата-анисиз) тупрақтин яратти, андин униңға: «Вужудқа кәл» деди-дә, у вужудқа кәлди*».

Әйса билән Адәмата оттурисида пәриқ барму? Инжил бойичә ейтқанда Әйса адәттики адәм әмәс; у туғулушидин илгирила мәвжут еди. Инжил, «Юһанна» 8-бап, 56-58-айәттә: —

«Әйса Йәһудий моллиларға: — Атаңлар Ибраһим Мениң күнүмни көридиғанлиғидин яйрап-яшниди һәм дәрвәқә уни алдинала көрүп шадланди.

— Сән техи әллик яшқа кирмәй туруп, Ибраһимни көрдүңму? — дейишти улар.

Әйса уларға:

— Бәрһәқ, бәрһәқ, Мән силәргә шуни ейтип қояйки, Ибраһим туғулмастила, Мән Бар Болғучидурмән! — деди» дәп хатирилиниду.

«Мән Бар Болғучидурмән» (яки «Мән Өзүмдурмән») дегән намни, йәни Худаниң бу намини чүшиниш үчүн «Мисирдин чиқиш» 3:14ниму көрүң).

Бир вақитта, Әйса Йәһудий моллилардин мундақ бир соал сориди: —

«Кишиләр Мәсиһни қандақсигә Давутниң оғли дәйду? Чүнки Давут өзи Зәбурда: Пәрвәрдигар мениң Рәббимгә ейттики: —

«Мән сениң дүшмәнлириңни тәхтипәриң қилғичә,

Мениң оң йенимда олтарғин!» — дегәнғу?

Әмма Давут Уни «Рәббим» дәп чақирған йәрдә, ундақта У қандақму униң оғли болиду?» (чүнки Мәсиһ Давуттин улуқ болиду, әлвәттә — Инҗил, «Луқа», 20-бап, 41-44-айәт, вә Зәбур, 110-күй, 1-айәтни көрүң).

Шу сөзләр билән Мәсиһ Әйса Өзиниң җисмий җәһәттики әҗдадлиридин, җүмлидин Адәматидинму үстүн туридиғанлиғини ейтмамду?

Инҗилда Әйса «Ахирқи Адәмата» дәп атилиду: —

«Шуңа Тәвратта мундақ пүтүлгәнки: «Тунҗа инсан Адәматимиз тирик бир җан қилип яритилди»; әмма «ахирқи Адәмата» болса һаятлиқ бәргүчи роһ болди. Әмма аввал кәлгини роһий адәм әмәс, бәлки «тәбиәткә тәвә болғучи» адәм еди, кейин «роһий адәм» кәлди. Дәсләпки инсан болса йәрдин, тупрақтин апиридә қилинған; иккинчи инсан болса асмандин кәлгәндур; тупрақтин апиридә қилинғини қандақ болған болса, униңдин болған «тупрақлиқ»ларму шундақ болур; асмандин кәлгини қандақ болса, униңдин болған «асманлиқлар»му шундақ болур. Бизләр «тупрақлиқ адәм»ниң сүритидә болғинимиздәк, «асманлиқ адәм»ниң сүритидиму болимиз.

Əмма шуни ейтимәнки, и қериндашлар, әт вә қандин төрәлгәнләр Худаниң падишалиғиға варислиқ қилмайду; өлүп чирийдиған тәнликләр чиримас һаятқа варислиқ қилмайду».

(Инжил, «Коринтлиқларға» 1-мәктуп, 15-баптин)

Худа дегән қандақ болиду?

Худаниң зади қандақ болидиғанлиғини чүшинишимиз керәк. У таш жүрәкму? У меһрибанму?... Бундақ муһим соалларға нәдин җавап тапалаймиз?

Инжилда мундақ дейилгән: —

«Һәммә Маңа Атамдин тәқдим қилинди; Оғулниң кимлигини Атидин башқа һеч ким билмәйду, вә Атиниңму кимлигини Оғул вә Оғул ашкарилашни лайиқ көргән кишиләрдин башқа һеч ким билмәйду» («Луқа», 10-бап, 22-айәт).

«Худани һеч ким көрүп баққан әмәс; бирақ Атиниң қучиғида турғучи, йәни бирдин-бир Оғул уни аян қилди».

(Инжил, «Юһанна», 1-бап, 18-айәт)

Шүбһисизки, «Худаниң қучиғида турғучи» дегән бу ибарә Мәсиһниң Худаниң көңлини билидиғанлиғини вә Худа билән бәк йеқин мунасивәттә болидиғанлиғини чүшәндүриду. Шундақла У бизгә Худаниң қандақ болидиғанлиғини билдүрәләйду. У бир

қетим мухлислириға бундақ дегән: —

«Йол, һәқиқәт вә һаятлиқ Өзүмдурмән. Мениңсиз һеч ким Атиниң йениға баралмайду. Әгәр Мени тонуған болсаңлар, Атамниму тонуған болаттиңлар. Һазирдин башлап Уни тонудуңлар һәм Уни көрдүңлар, — деди.

— И Рәб, Атини бизгә көрситип қойсаңла, шу купайә, — деди Филип.

Әйса униңға мундақ деди: — «И Филип, силәр билән биргә болғинимға шунчә вақит болди, Мени техичә тонумидиңму? Мени көргән киши атини көргән болиду. Шундақ туруқлуқ, сән немишқа йәнә: «Бизгә Атини көрсәткәйсән» дәйсән? Мән Атида, Ата Мәндә екәнлигигә ишәнмәмсән? Силәргә ейтқан сөзлиримни өзлүгүмдин ейтқиним йоқ; бәлки Мәндә туруватқан Ата Өз әмәллирини қиливатиду. Мениң Атида болғанлиғимға, Атиниң Мәндә болғанлиғиға ишиниңлар. Яки һечболмиғанда, Мениң қилған әмәллиримдин Маңа ишиниңлар» (Инжил, «Юһанна», 14-баптин)

Шуңа, Мәсиһ Әйса тоғрилиқ үгәнсәк, Худаниңму қандақ екәнлигини үгәнгән болимиз.

— ««Калам» (Худаниң Сөзи) инсан болди һәм аримизда маканлашти; вә биз Униң шан-шәривигә қаридуқ — у шан-шәрәп болса, Атиниң йенидин кәлгән, меһир-шәпқәт вә

һәқиқәткә толған бирдин-бир йеганә Оғлиниңкидур».

(Инҗил «Юһанна», 1-бап, 14-айәт)

Бу айәт бизгә Әйса Мәсиһниң Худаниң мәңгүлүк Калами (сөзи) екәнлигини үгитиду. Пәқәт У шу салаһийитидә болсила Худани бизгә тонуталайду, чүнки: «Муқәддәмдә (һәммидин бурун) «Калам» бар еди; Калам Худа билән биллә еди һәм калам Худа еди. У һәммидин бурун Худа билән биллә еди» (Инҗил, «Юһанна», 1-бап, 1-2-айәт)

Худа мәңгүлүк болғандин кейин, Униң Каламиниң (сөзиниң)му мәңгүлүк екәнлигини чүшиниш тәс әмәс. Бу дунияда Мәсиһ Әйсадин башқа һечқандақ адәм «Худаниң Калами» дәп аталған әмәс.

Мутәпәккур бир мусулман: «Худа Өзиниң мәңгүлүк сөзини ипадилимәкчи болуп «мәңгүлүк Куран»ни чүшүргән» дегән уқумни қобул қилалиса, ундақта Худа Өзиниң мәңгүлүк тәбиитини мәңгүлүк Калами болған Мәсиһ арқилиқ (тени арқилиқ) ипадилигәнлигини қобул қилалмайдиғанлиғиниң нәри бар? Худаниң Калами һәқиқий бир инсан болуп Өз тени арқилиқ аян болғанлиғидин гуман қилғидәк йери барму? (шуниң үчүн Мәсиһ Әйса бәзи-бәзиләрдә Өзини «Инсаноғли» дәп атиған). 600 жилдин кейин «Куран» Мәсиһ Әйсаниң «Худадин кәлгән бир сөзи («кәләмиси», «калами»)» екәнлигини етирап қилған (Сүрә «Ал-имран», 45-айәт).

Испат

Инжилда: «**Бу хуш хәвәр Өз Оғли, йәни Рәббимиз Әйса Мәсиһ тоғрисидидур; жисманий жәһәттин У Давутниң нәслидин туғулған; бирдин-бир пак-муқәддәс Роһ тәрипидин өлүмдин тирилдүрүлүш арқилиқ «Күч-қудрәт Егиси Худаниң Оғли» дәп көрситилип бекитилгән**» дейилиду («Римлиқларға», 1-баптин)

Мәсиһ Әйсаниң өлүми, дәпнә қилиниши вә тирилдүрүлүши тоғрисидики «**көрситилип бекиткән**» испатлар бизгә хелә балдурла нурғун гувачилар арқилиқ бу дунияға берилгән испатлардур.

Мәсиһ Әйсани инкар қилсақ,
Худаниму инкар қилған болимиз

Инжилда: «**Ата Өзи һеч кимниң үстидин һөкүм чиқармайду, бәлки барлиқ һөкүм ишлирини Оғулға тапшурған. Буниңдин мәхсәт, — инсанларниң һәммиси Атиға һөрмәт қилғандәк, Оғулғиму охшашла һөрмәт қилиши үчүндур. Кимки Оғулни һөрмәтлимисә, Уни әвәткүчи Атиниму һөрмәтлимигәнләрдин болиду**» дәп хатирилиниду. («Юһанна», 5-бап, 22-23-айәт).

Мәсиһ Әйсаға итаәт қилмисақ Худаниң ғәзивигә қалимиз: —

«Оғулға етиқад қилғучи мәңгүлүк һаятқа егидур. Лекин Оғулға итаәт қилмиғучи һаятни һеч көрмәйду, бәлки Худаниң ғәзиви шундақларниң үстидә туриду» (Инҗил, «Юһанна», 3-бап, 36-айәт).

Һалбуки,...

«Худа Оғлини дунијадики инсанларни гунаға бекитиш үчүн әмәс, бәлки уларниң У арқилиқ қутқузулуши үчүн дунияға әвәтти» (Инҗил, «Юһанна», 3-бап, 17-айәт).

Худа бизгә һәқиқәтән көйүниду

«Чүнки Худа дунијадики инсанларни шу қәдәр сөйидуки, Өзиниң бирдин-бир йеганә Оғлини пида болушқа бәрди. Мәхсити, Униңға етиқад қилған һәр бириниң һалак болмай, мәңгүлүк һаятқа еришиши үчүндур».

(Инҗил, «Юһанна», 3-бап, 16-айәт)

«Худа Өз меһри-муһәббитини бизгә шуниңда көрситидуки, биз техи гунакар вақтимизда, Мәсиһ биз үчүн җенини пида қилди»

(Инҗил, «Римлиқларға», 5-бап, 8-айәт).

Тәврат вә Зәбурда, Мәсиһ Әйса дунияға келиштин хелә бурунла йәткүзүлгән бешарәтләр бойичә, У уларни чапрас яғачлиниши билән әмәлгә ашуруп, Өз ихтияри билән бизниң гуналиримизни, йәни шу гуналиримизниң тегишлик җазасини Өз зиммисигә алди. Шуниңдин көрүвелишқа болидуки, Униң өлүм җазасини қобул

қилғини, чапрас яғачқа миқланғанлиғи һәргиз мағлубийәт яки «улуқ бир пажиә» әмәс. У өлмәй, тирилдүрүлмигән болса һәргиз барлиқ инсанийәткә Қутқузғучи болған Мәсиһ («Қутқузғучи Падиша») болалмайтти.

Сизниң Униң чоңқур меһир-муһәббитини қобул қилишиңизни жиддий дәвәт қилимиз. Падиша Давут пәйғәмбәрниң Мәсиһ Әйса тоғрисида дәвримиздин үч миң жил илгәрки бәргән бешаритини аңлап көрүң: —

«Оғулниң (Худаниң Оғлиниң) ғәзивиниң қозғалмаслиғи үчүн,

Уни сөйүңлар;

Чүнки Униң ғәзиви сәлла қайниса,

Йолуңлардила һалак болисиләр;

Униңға таянғанлар нәқәдәр бәхитликтур!»

(«Зәбур», 2-күйи, 12-айәт)

«Чүнки өлгәнләрни Ата қандақ тирилдүрүп, уларға һаятлиқ ата қилған болса, Оғулму шуниңға охшаш Өзи халиған кишиләргә һаятлиқ ата қилиду. Шуниңдәк, Ата Өзи һеч кимниң үстидин һөкүм чиқармайду, бәлки барлиқ һөкүм ишлирини Оғулға тапшурған».

(Инжил, «Юһанна», 5-бап, 21-22-айәт)

«Мән яшимиған бир һаятқа,

Өлмигән бир өлүмгә,
Башқа бириниң һаятиға,
Башқа бириниң өлүмигә,
Тиктим мәңгүлүк һаятимни».

(Изаһат — жуқуриқи Курандики айәтләр Муһәммәд Салиһ тәрҗимә қилған 1986-йили 11-айда Милләтләр Нәшрияти тәрипидин нәшир қилинған Куран Кәримниң уйғурчә тәрҗимисигә асасән елинди).

«Һәқиқәтни билисиләр вә һәқиқәт силәрни азадлиққа ериштүриду»
(Инҗил, «Юһанна», 8:31-айәт)

«Интернет»тин пайдилинидиған болсиңиз,
«www.mukeddeskalam.com»дин
Муқәддәс Китаптики барлиқ қисимларни чүшүргили болиду.